Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·—

Slovenski dom

Štev. 145 V Ljubljani, 27. junija 1936 Leto 1.

Edini uspeh ženevskih debat in razglabljanj

Abesinija bo izključena iz ZN

Ženeva, 27. junija. o. Včerajšnje zasedanje Sveta Zveze narodov je imelo predvsem pripravljalni značaj. Že na tem zasedanju se je videlo, da niti včeraj, niti na izredni skupščini ZN prihodnji torek ne bo prišlo do odločilnih sklepov, marveč, da se bo vsa evropska komedija zavlekla do jeseni. Sejam je prisostvoval tudi abesinski delegat pri ZN ras Našibu.

Kljub temu, da je prišel v Ženevo abesinski cesar osebno, vendar ne bo njegovo bivanje rešilo položaja. Neguš je odstopil od sklepa, da bi osebno zastopal Abesinijo.

Pri včerajšnji seji se je jasno videlo stremljenje vseh članic ZN, da je Italiji na vsak način omogočiti sodelovanje pri ZN in pri reševanju evropske politike. Ker pa Italija veže svoje nadaljnje sodelovanje na ukinitev sankcij in na zadoščenje zaradi tega, ker je bila proglašena kot za napadalca v abesinski vojni, je že skoraj končnoveljavno, da bodo sankcije v prihodnjih dneh ukinjene.

V tem smislu je pisana tudi nota, katero je poslal novi italijanski zunanji minister grof Ciano predsedniku Sveta ZN, angleškemu zunanjemu ministru Edenu, kjer je Italija navedla za svojo odsotnost že svoje razloge.

Za izredni zbor ZN, ki se bo začel v torek, pa pripravlja Italija spomenico, katero bo poslala vsem članicam in tajništvu ZN. V spomenici bo natančno obrazloženo italijansko stališče glede Abesinije, ki že zdavnaj ni več članica ZN, ker ni izpolnjevala obveznosti, ki jih to članstvo nalaga. Italija smatra abesinsko vprašanje za izrazito kolonijalno vprašanje, kjer ZN nima dosti govoriti.

V zvezi s tem italijanskim stališčem se zdi, da prihajata glede Abesinije do istega zaključka tudi Anglija in Francija, kljub temu da ima Francija socialistično vlado.

Senzacijo je v Ženevi sinoči povzročilo poročilo Reuterjeve agencije, ki pravi, da vlada v londonskih krogih odločno prepričanje, da sta se Francija in Anglija že sporazumeli o tem, da se Abesinija izključi iz ZN in to iz razloga, ker ni več nobene abesinske zakonite vlade in te države na zunaj nihče več ne predstavlja. Ker ima ta agencija zmeraj najzanesljivejše informacije, zato ni razloga, da bi kdo dvomil v verjetnost tega poročila. S tem dejstvom bo abesinska zadeva dobila pač tisti konec, ki ga je zaradi sistema evropske imperialistične politike ZN morala dobiti.

Proslava Vidovega dne

Ljubljana, 27. junija.

Ker je po katoliški cerkveni liturgiji ob nedeljah prepovedano brati zadušnice in ker je proslava Vidovega dne letos padla na nedeljo, so oblasti v sporazumu s cerkvenimi oblastmi odredile, da se praznuje Vidov dan po katoliških cerkvah letos že v soboto.

Danes ob 10 se je vršila v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja maša zadušnica za vidovdanske junake. Cerkvenim obredom, ki jih je opravil škof dr. Rožman ob asistenci kanonikov dr. Klinarja, Volca, Žerjava in Opeke, so prisostvovali zastopniki vseh vojaških in civilnih oblastev z banom dr. Natlačenom ter divizijonarjem generalom Nedeljkovičem na čelu. Dalje so bili prisotni poleg predstavnikov naših kulturnih in narodnostnih organizacij tudi v Ljubljani nastanjeni konzuli ter mnogo občinstva.

Za časa službe božje so bile med 10. in 11. uro zaprte vse trgovine, hiše pa so deloma tudi že danes okrašene z državnimi zastavami.

V pravoslavni kapeli kasarne Vojvoda Mišiča bo slovesna zadušnica jutri ob 10 dop. Ob istem času bo slovesna služba božja tudi v evangeljski cerkvi.

Sodba:

Hribar na dosmrtno, Pirc na 6 letno robijo

Ljubljana, 27. junija.

Posvetovanje senata se je zavleklo od 1 do 2.30 ponoči. V porotni dvorani je vladalo vrvenje. Mnogi so prisodili Hribarju »kolo«, to je dosmrtno robijo, kajti taki dosmrtniki dobe v kaznilnicah na vrata znak »kolo«, to je, da njim se leta vrte brez neznanega konca. Pircu so prisodili do 5 let robije. Senatni predsednik g. Ivan Kralj se je ob 2.30 pojavil v dvorani. Nastala je grobna tišina. Obtoženci so se dvignili. Ko so čuli določeno jim kazen, so se zdrznili. Hribar je klesnil za nekaj minut, nato pa se je vzravnal in stal kot trda skala. Pirc je malodušno poslušal svoja leta. Obe obtoženki sta bili tudi presenečeni. Bili so obsojeni:

France Hribar kot glavni krivec zaradi zločinstva umora in prestopka tatvine na dosmrtno robijo in v trajno izgubo častnih državljanskih pravic.

Ivan Pirc zaradi zločinstva udeležbe pri umoru in prestopka pokradenega blaga na 6 let in 1 mesec robije ter v 120 Din denarne kazni odnosno v nadaljna 2 dneva zapora ter v trajno izgubo častnih državljanskih pravic. V kazen se mu všteje preiskovalni zapor od 13. junija naprej.

Angela Gabrškova in Jožefa Hribarjeva zaradi prestopka navadne tatvine v 2 meseca strogega zapora in v izgubo častnih državljanskih pravic za 2 leti. V kazen se njima všteje preiskovalni zapor od 13. junija do 31. oktobra, tako da je kazen prestana.

Ivan Pirc je prijavil priziv zaradi previsoke kazni, državni tožilec pri njem pa priziv zaradi prenizke kazni. France Hribar revizijo in priziv. Razprava je bila ob 3 zjutraj končana. Po končani razpravi sta se Hribar in njegova plakajoča žena poljubila v dvorani. Pirc se je poslovil od svoje žene.

Angleži nezadovoljni z Nemci

London, 27. junija. AA. (Havas.) V angleških političnih krogih vlada čedalje večje nezadovoljstvo zaradi neprestanega odlaganja nemškega odgovora na angleško vprašalno polo, izročeno v Berlinu že pred 7 tedni. Ti krogi poudarjajo, da se abesinsko vprašanje nahaja zdaj vsaj v glavnem na potu do ureditve in da je nemški problem s tem spet stopil na čelo težkih vprašanj sodobne mednarodne politike. Dan za dnem, izjavljajo v londonskih političnih krogih, prihajajo novi dokazi o obsegu nemškega oboroževanja, ki je lani zahtevalo 240 milijonov angleških funtov (60 milijard dinarjev).

Neguševa izjava Vremenu

Belgrad, 27. junija. m. Današnje »Vreme« objavlja posebno izjavo, ki jo je ženevskemu dopisniku tega lista dal Haile Selasi po svojem prihodu v Ženevo. Dopisnik med drugim sporoča, da je abesinski cesar čisto pobit, da je njegovo lice zbito in utrujeno. V razgovoru, ki ga je dopisnik imel z negušem, se je abesinski cesar posluževal francoščine, vendar pa z veliko težavo. Izpovedal je, svojo popolno nado v bodočnost ter je pri tem citiral evangelij: »Evangelij pravi, da oni, ki hodi pa pravi poti lahko živi v prepričanju, da bo tu in tam dosegel pravico.« Kralj kraljev je nato še dodal, da njegova vlada in njegov narod ne bosta klonila pred grobo silo. ZN, da ne more dovoliti, da bi sila bila nad pravico, ker bi to iz temelja porušilo mir. Končno je neguš dodal, da je njegova vlada, ki se sedaj nahaja na zapadu Abesinije, edina zakonita abesinska vlada ter je ugotovil, da je Italija okupirala samo en del abesinskega ozemlja.

Schmeling doma

Frankfurt, 27. junija. Maksu Schmelingu, ki se je vrnil iz Amerike z zrakoplovom »Hindenburg«, je ogromna množica priredila navdušene manifestacije. Schmeling se je peljal v mesto z avtomobilom in se ustavil pred starodavnim »Römerjem«. Po ulicah so ga sprejeli triumfalno.

Fašizmi skupaj

Rim, 27. junija. m. Pristojni politični krogi potrjujejo vest, da bo na septemberskem kongresu nemške narodne socialistične stranke v Nürnbergu sodelovalo tudi zastopstvo fišistične stranke. Na iniciativo vodstva nemške narodne stranke ter italijanske fašistične stranke, pa bo na berlinski olimpijadi prisostvovalo 500 italijanskih dijakov.

Naš delegat pri Edenu

Ženeva, 27. junija. Z drugimi glavnimi delegati, se je dopoldne pripeljal v Ženevo prvi jugoslovanski delegat pri ZN dr. Božidar Purič. Na železniški postaji ga je sprejel stalni delegat Jugoslavije pr ZN dr. Ivan Subotič z osebjem delegacije in osebjem jugoslovanskega generalnega konzulata v Ženevi, katerega je kmalu po prihodu sprejel angleški zunanji minister Eden. Razgovarjala sta se o položaju Dardanel in o stališču Jugoslavije o sredozemskem vprašanju. Sprejel je tudi italijanskega in portugalskega delegata.

Drobne

Budimpešta, 26. junija. AA. Madžarski dopisni urad poroča: Izšel je dekret kraljevega namestnika o odgoditvi obeh zbornic parlamenta do 12. oktobra t. l.

Tokio, 26. junija. AA. (»Domej«). Zaradi napada kitajskih carinskih čolnov na japonske ladje, so iz Port-Arturja poslali v Tientsin še enega japonskega rušilca.

Berlin, 26. junija. AA. Davi je prispela v Berlin japonska plavalna ekipa, ki bo sodelovala na olimpijadi.

Budimpešta, 26. junija. AA. (Korbiro). Kraljevi namestnik, admiral Horthy, je včeraj obiskal predsednika vlade Gömbösa, ki se zdravi na svojem posestvu Nagyttenyju. Obisk je trajal poldrugo uro.

Pariz, 26. junija. AA. (DNB). Na današnji dopoldanski seji poslanske zbornice je notranji minister Salengro odgovoril na interpelacijo o stavki v marsejskem pristanišču.

Berlin, 26. junija. AA. Listi poročajo, da bo okoli 300 zastopnikov tujih listov iz 60 držav prisostvovalo berlinski olimpijadi.

Bukarešta, 27. junija. m. Romunska vlada je dobila uradno obvestilo, da želi albanski kralj Ahmed Zogu del svojega letnega odmora prebiti v Romuniji in sicer v kopališču Moneasa, v bližini Anada. Albanski kralj bo prispel v Romunija 15. julija ter bo ostal tam okrog tri tedne.

Kranjska na Slomškovih dneh

Ljubljana, 28. junija.

Danes je tudi že Ljubljana pokazala, da bo jutri v Mariboru zbran na Slomškovih dneh ves slovenski narod. Prišli bodo zastopniki vseh krajev, da skupno manifestirajo za beatifikacijo prvega slovenskega škofa. Na ljubljanskem kolodvoru že od ranega jutra opažamo narodne noše in ljudi, o katerih ve vsak na prvi pogled, da so namenjeni v Maribor. Kljub slabemu vremenu, je prispelo zlasti iz Gorenjske veliko število ljudi iz vasi in trgov, ki so deloma v narodnih nošah, deloma pa v navadnih oblekah nadaljevali pot v Maribor. Z belgrajskim brzovlakom, je prispel, kakor poročamo na drugem mestu, tudi načelnik prosvetnega ministrstva Maričič, ki bo ostal danes še v Ljubljani, jutri zjutraj pa se bo odpeljal obenem z referentom za osnovno šolstvo g. Erjavcem ter referentom na banski upravi, g. Štrukljom, v Maribor. G. Maličič bo zastopal v Mariboru na svečanostih prosvetnega ministra. Jutri odpotuje v Maribor tudi ban dravske banovine dr. Marko Natlačen. Ker bo, kakor kaže, odpotovalo iz Ljubljane in sploh iz Kranjske veliko število ljudi, bo na ta način kljub slabemu vremenu, tudi Kranjska sodelovala na Slomškovih praznikih tako, kakor se spodobi.

Neguš - edina zanimivost na zasedanju ZN

Ženeva, 27. junija. AA. (DNB). S pariškim brzim vlakom se je pripeljal danes dopoldne v Ženevo abesinski cesar. V njegovem spremstvu so ras Kasa in več drugih abesinskih osebnosti. Z istim vlakom sta se pripeljala tudi britanski zun. minister Eden in francoski zunanji minister Delbos. Ras Našibu in člani abesinske delegacije, ki so že včeraj prispeli semkaj, so sprejeli neguša na postaji. Tamkaj se je zbrala tudi velika množica ljudi ki je neguša pozdravljala z vzkliki.

Cesar Haile Salasi se je nastanil s svojim spremstvom v hotelu Carltonu; tamkaj si je vzela sobe tudi britanska delegacija.

Danes dopoldne je bil neguš, komaj je prišel, že žrtev mistifikacije. Ideja za mistifikacijo izvira od krajevnega politično-književnega društva. Neka oseba, preoblečena v neguša je položila cvetje na znameniti reformacijski zid. V ta namen so najeli avtomobil, podoben tistemu, s katerim se je neguš pripeljal v svoj hotel. Avtomobil z negušem in dvema Ženevčanoma, preoblečenima v Abesinca, je zavozil v krog, kjer se nahaja zid reformacije. Spremljala ga je velika množica radovednežev, ki je s simpatijami pozdravljala abesinskega cesarja. Policija je vzdrževala red in je abesinskega vladarja pozdravljala z globokim spoštovanjem. Lažni neguš se je globoko poklonil pred velikanskima kipoma Kalvina in Teodorja Bèza, enega izmed voditeljev protestantizma na Francoskem. Položil je venec, nato je pa odšel prav tako dostojanstveno, kakor je bil prišel.

Ženeva, 27. junija. AA. Davi ob 8.40 je semkaj prispel vlak s tujimi diplomati prihajajočimi iz Pariza. Na železniški postaji se je zbralo mnogo radovednežev, zlasti zaradi prihoda cesarja Haila Selasija. Cesarja je na železniški postaji sprejel ras Našibu. Iz mnogoštevilnega občinstva se je čulo precej vzklikov: »Živel neguš! Živela Abesinija!« Cesar se na te pozdravne vzklike ni odzval, temveč je takoj stopil v taksi, ki ga je odpeljal v neki hotel blizu Zveze narodov. Policija je bila izdala dokaj obsežne varnostne ukrepe, ker se je bala demonstracij.

Letalska pogodba Nemčija-Italija

Berlin, 27. junija. o. Za bivanja italijanskega državnega podtajnika za letalstvo generala Valleja, v čigar spremstvu se nahaja tudi šef italijanskega civilnega letalstva, so se vršili razgovori, ki so se včeraj končali v Berlinu s sporazumom o razširjenju letalske službe med Nemčijo in Italijo.

Podpisana je bila pogodba med Italijo in Nemčijo, ki bo veljala 10 let. Pogodba se nanaša na sodelovanje civilnega letalstva med obema državama in vsebuje določila o pogojih, pod katerimi je letalom obeh držav dovoljeno leteti po njunem ozemlju. Ko se bo začela izvajati pogodba, se bo tudi znatno razširila letalska služba med obema državama. Verjetno je, da vsebuje pogodba tudi določila o vojnem letalstvu, o katerih pa seveda uradno poročilo molči.

Po podpisu pogodbe je italijanski delegat general Valle s svojim spremstvom obiskal veliko avijonsko tovarno Henschel in tovarno za letalske motorje Daimler-Bens. Popoldne sta dve posebni letali odpeljali italijansko delegacijo v Desav, kjer si je ogledala Junkersove naprave za izdelovanje letal in motorjev. Zvečer sta bila general Valle s spremstvom ter italijanski poslanik Attolico gosta nemškega letalskega ministra Goeringa. Pri večerji je imel Goering nagovor, v katerem je izjavil nado, da bo obisk generala Valla dal jamstvo, da bo med italijanskimi in nemškimi letalci zmeraj vladalo bratsko in prisrčno razmerje, ki jim bo dajalo pobudo za nove podvige.

Pred ponovno stavko gradbenega delavstva

Ljubljene, 27. junija.

Niso se še posušili podpisi na listini sporazuma in že prihajajo nove vesti, da se podjetniki ne drže tega sporazuma, kar povzroča med delavstvom ponovno razburjenje. Vodstvo zveze stavbinskih delavcev je zasledovalo, v koliko se podjetniki drže podpisanih pogodb in je na svojem sestanku zaupnikov dne 26. junija ugotovilo sledeče:

Podjetje Tomažič je odpustilo nekaj delavcev, ostale pa je plačevalo, četudi je podpisalo pogodbo o zvišanju mezd, še vedno po stari odmeri. To podjetje je prekršilo pogodbo kljub temu, da ne izvršuje nikakih javnih del, pri katerih delavstvo ni moglo doseči tolikega zvišanja svojih mezd, kakor pri zasebnih gradnjah. V pogodbi je bilo tudi dogovorjeno zagotovilo, da nobeno od podjetij ne bo odpuščalo delavcev, ki so bili v stavki vendar je baje podjetje Zupan Miroslav odpustilo večje število starejših delavcev, ki so sodelovali v stavki ter najelo mlajše moči.

Dalje se dogajajo na stavbah primeri, da nekateri uslužbenci podjetnikov napadajo delavske zaupnike in se bo eden tak primer, kakor čujemo, obravnaval še pred sodiščem.

Tudi podjetje Dukič se po zatrdilih delavstva pri delavcih na Ljubljanici ne drži obvez, ki jih je podpisalo. Delavstvo, ki opravlja težja dela v strugi in bi moralo biti po pogodbi nekoliko višje plačano dobiva na uro le 3.25 Din in ne 3.50 Din, kakor določa to pogodba, na kateri se bere tudi podpis tvrdke Ing. Dukič.

Že pet dni sem stavka 750 delavcev na gradnji proge Št. Janž-Sevnica pri delih, ki jih izvršuje tvrdka Dukič.

Delavstvo je stopilo v stavko zaradi mizernih mezd minerjev, za katere je znano, da imajo mnogo bolj bedne mezde, kakor pa povsod drugod. Vršijo se pogajanja in je upanje, da bo tvrdka Dukič uvidela upravičenost delavskih zahtev in jim tudi ugodila.

Zaradi navedenih dejstev, se je vsega delavstva polotilo veliko vznemirjenje in se je bati, da bodo morali delavci ponovno stopiti v stavko, da si zavarujejo pravične in človeku vredne mezde in zraven pravice, ki so jim jih podjetniki priznali v pogodbi, ki je bila pred kratkim sklenjena in podpisana. Delavstvo pa je trdno odločeno, da ne bo stopilo v stavko prej, preden ne bo poizkušalo doseči sporazum s katerimkoli drugim sredstvom in s predhodnimi pogajanji.

Palestinska vstaja se širi čez Jordan

London, 27. junija. V angleških političnih krogih spremljajo z velikimi skrbmi razvoj dogodkov v Transjordaniji. Vse bolj in bolj se množe znamenja, ki kažejo, da se bo uporniško gibanje palestinskih Arabcev presadilo še v Transjordanijo, čeprav je bilo še do nedavnega razmerje med palestinskimi in transjordanskimi Arabci hladno, skoraj sovražno. Vse kaže, da bo skupno sovraštvo do Judov podrlo vse prejšnje zapreke. V britanskih krogih prevladuje mnenje, da gre agitacijo med Arabci pripisovati po eni strani Italiji, ki bi rada Veliko Britanijo napravila kar najpopustljivejšo v sedanjih mednarodnih sporih, ki jih ima z Angleži, po drugi strani pa Nemčiji, ki jo vodijo v prvi vrsti protižidovski momenti. Sicer Nemčija ne deluje toliko z neposredno propagando, priznavajo v britanskih krogih, zato pa toliko bolj s svojim zgledom glede ravnanja nasproti Judom.

Arabski uporniki so povzročili, da je vlak proti Haifi iztiril. Strojevodja in en vojak sprevodnik sta bila ubita, več železničarjev in vojakov je hudo ranjenih. Po katastrofi se je razvil boj med vojaki, ki so spremljali vlak, in Arabci, skritimi v zasedi. Kmalu pa so angleški vojaki dobili okrepitve in pognali upornike v beg.

Kakih 60 šejkov raznih arabskih plemen na Transjordanskem je izročilo vrhovnemu angleškemu komisarju siru Arthuru Vauchopu spomenico, v kateri zahtevajo med drugim, naj angleške oblasti v roku 10 dni sprejmejo arabske zahteve, ker se bodo v nasprotnem primeru Arabci v Čezjordaniji pridružili gibanju svojih bratov v Palestini.

Napadi in ropi s strani Arabcev se nadaljujejo ne glede na delo delegacije, ki se pravkar nahaja v Londonu. Krajevni odbori Arabcev izražajo neprestano svoje nezadovoljstvo in pošiljajo številne proteste proti vsem ukrepom mandatne vlade, zlasti proti proglasitvi obsednega stanja. Vrhovni izvršilni odbor zaseda že tri dni. Pravijo, da bo odbor sprejel zelo važne sklepe in da bo te sklepe objavil nocoj.

Junak iz 400 letalskih bojev

Pariz, 27. junija. AA. Letalski minister Pierre Cot je dal v vojaški dekret o napredovanju v letalstvu, ki izide za državni praznik 14. julija, rezervnega letalskega majorja Renéja Foncka, ki bo izredno napredoval v rezervnega letalskega podpolkovnika. Letalski minister utemeljuje ta sklep s tem, da je Fonck eden izmed redkih še živih junakov francoskega letalstva iz dobe svetovne vojne. Fonck je v svetovni vojni prestal več ko 400 letalskih bojev in v njih strmoglavil 75 sovražnih letal. Tudi v civilu služi Fonck z vsem svojim znanjem francoskemu letalstvu, zato ima, pravi dekret, vsekakor pravico, da dobi to povišanje, čeprav ni še na vrsti.

Nemška teniška reprezentanca

Berlin, 25. junija. Nemška teniška zveza, ki je prvotno hotela poslati v Zagreb za finalno tekmo za Davisov pokal samo dvi igralca — Gottfrieda v. Cramma in Heinricha Henkela — se je sedaj odločila, da bo postavila za double dvojico Karla Lunda in Wernerja Menzela. Tako bo torej nemška reprezentanca, ki bo nastopila v Zagrebu 10. do 12. julija, postavljena iz štirih igralcev: Cramm, Henkel, Lund in Menzel. — Dalje pripravlja nemška teniška zveza poseben vlak navijačev, ki se zanimajo za to tekmo.

Atene, 26. junija. AA. Atenska agencija poroča: Kralj Jurij II. bo v kratkem obiskal Tesalijo in Peloponez.

Pirc in Hribar menjavata svoje izpovedi

Razprava o umoru Penkove pred velikim senatom

Ljubljana, 27. junija.

Napetih, deloma dramatičnih prizorov polna razprava o umoru nekdanje Amerikanke Marije Penkove, ki se je pred leti kot bogata vrnila v domovino, se je zavlekla pozno v noč. Po dve uri trajajočem čitanju obtožnice je sledilo običajno zaslišanje obtožencev.

Pirc se je mirno zagovarjal

Prvi je prišel na vrsto Ivan Pirc, ki ga je drugi obtoženec imenoval laskavo »Janče«, kar je običajno v domžalski okolici. Je srednje, krepke postave. Široke glave, črnih gostih las. V lepo, rjavo obleko oblečen. Ves čas razprave je bil miren, mestoma apatičen. Nikdar ni trenil živec na njegovem obrazu. Pirc je skoraj slovesno izjavil uvodoma svojega zagovora:

»Čutim se krivega le v tem, ko sem Hribarju pomagal nositi Penkovo do potoka in kamen vezati h kolu.«

»Se ne čutite,« ga je prekinil nato senatni predsednik, »krivega, da ste stali na straži, ko je Hribar podrl Penkovo na tla in jo davil?«

»Ne morem biti kriv, ker mu pri tem nisem prav nič pomagal,« je naglo posegel vmes Pirc, roke vedno držeč sklenjene na hrbtu.

Pirc je nato lahkotno pojasnjeval svoje družinske in intimne prilike. Je oče 6 zakonskih in 2 nezakonskih otrok. Priznal je, da je gojil ljubavno razmerje do Angele Gabrškove, sestre njegove, 8 let starejše žene Marije. Stanovala je že dalj časa pri Ukcovih, to je pri Penkovi, odnosno Hribarju v Podrečju. Pri klobučarju Zlerinu v Domžalah je bil zaposlen kot pomočnik že 6 let. Dobro so se razumeli s Penkovo in Hribarjem.

Predsednik: »Pravijo, da ste bili jezni na Penkovo.«

Pirc: »Nekoliko. Govorila je okrog, da so z menoj kar 3 ženske nosne.« (Obtoženka Angela Gaberšek se lahno nasmehne.) Pirc nadaljuje: »Se nismo kregali. Penkova je dajala celo za vino. Prinesla je gramofon. Smo ga navijali in plesali.«

Predsednik: »Pravijo, da sta s Hribarjem hodila po drva v gozd?«

Pirc: »Res. Samo po suhe veje in suha drva.«

»Kako je prišlo do smrti Penkove? Nobeden ni bil jezen na njo! Pa sta jo spravila v kraj!«

»Moral sem Hribarju pomagati. Če mu ne bi, bi Angelo golovo vrgel na cesto. Bal sem se ga!«

Ivan Pirc je nato pojasnjeval razvoj dogodkov usodnega dne 27. februarja lani, ko je Penkova brez sledu izginila. S Hribarjem sta šla okoli 5 zvečer po drva v gozd Šumberk. Potoma mu je Hribar govoril: »Janče! Penkovo bom s sveta spravil. Mi boš pomagal?« Dalje je navajal: »Obljubil sem mu, ko je rekel, da bo Penkovo vrgel v vodo. Nagovarjal pa me ni, da naj jaz Penkovo umorim. Takrat je bila tema.« Opisal je, kako je Hribar Penkovo v gozdu podrl na tla in zadavil. Nato sta jo privezala na kol in odnesla k potoku. Tam sta še privezala k Penkovi težak kamen, ki ga je sam dobil v bližnjem kamnolomu.

Predsednik: »Kje je Hribar dobil kol?«

Pirc: »Ne vem. V rokah ga je imel.«

»Malo je verjetno, da kola prej niste opazili.«

Penkovo je Hribar sam porinil nato v tolmun. Na domu pa je njemu Hribar pripomnil:

„Sedaj je fertik"

Pirc je nadalje monotono odgovarjal na razna vprašanja o spremljajočih okolnostih in raznih podrobnostih. Od Hribarja je sprejel in skril nekaj zlatnine in 4 srečke vojne škode. Na vprašanje, kje da sta dobila žakljevino, v katero naj bi bila po obtožnici Penkova zavita, Pirc ni vedel pravega odgovora.

Taktika branečega se Hribarja

Sledil je teatralen zagovor drugega, kot glavnega storilca označenega obtoženca Franceta Hribarja. Bledega obraza je stal pred sodniki, opirajoč se z obema rokama na sodnijsko mizo. V letno, sivo obleko oblečen. Nazaj počesan, nizkega čela, toda srepega pogleda. Kot mizar je kazal svojo moč v rokah. Drugače je mnogo inteligentnejši od Pirca, ki pa je zvitejši in se zna dosledno obvladati. Po zunanjosti je šibkejši od Pirca. Vsakdo bi prej pripisoval grozni umor prvemu obtožencu. Usodno je bilo zanj, da je po prvotnih trdovratnih tajitvah mahoma pred senatom spreminjal svoj zagovor in navajal nelogične trditve. Skušal se je sodnikom prikupiti, ko je vedno ponavljal: »Visoko sodišče!« Njegova taktika obrambe pa je bila nedosledna. Zagovor svoj je Hribar pričel:

»Visoko sodišče! Vse bom povedal z mirnim srcem in po pravici.« In začel je od drugega konca. Odhod Penkove od doma. Velike skrbi za njo, če si ji ni kaj neprijetnega primerilo. Minil je dan, drugi, tretji in tako dalje. Nje ni bilo. Razne govorice. »Penkova je storila samomor. Skočila je v vodo. Ponesrečila se je. Morda je utonila?« Res so si prilastili on, Gaberškova in njegova žena razno perilo, blago in zlatnino Penkove. Dovolila jim je njena mati Petkova, ko je čula, da hoče občina vse pobrati. Razdelili so si perilo.

Obtoženi Pirc je njegov zagovor poslušal popolnoma brezbrižno. Tako se je zdel, kakor da ne bi bil prisoten z duhom v dvorani, kjer odločajo o njegovi usodi. Čudno je, kako je mogla Petka, znana kot skopuhinja, tako razdeljevati hčerino imovino!

Predsednik: »Kdo vam je povedal, da si je Petkova vzela življenje?«

Hribar: »Gaberškova je to pripovedovala. Ljudje so govorili, da ne bo več pri življenju. Morala je biti to resnica!«

Popolnoma spremenjen Hribarjev zagovor.

V vsem svojem zagovoru ni niti črhnil besedice, da bi zavrnil obdolžitev glede njegove udeležbe pri umoru. Predsednik mu je naposled odločno predočil:

»To je čisto nov zagovor! Ga še nismo slišali. Od začetka ste vse tajili. Ko ste dobili obtožnico, ste drugače priznali.«

Predsednik mu je nato prečital zapisnik z dne 20. maja. Tu je sodnemu pristavu g. Cirilu Kovaču izjavil, da ga je Penkova vsa žalostna prosila, naj jo vrže v vodo. Privezala se je sama na kol, vse je sama izvršila, on ji je samo pomagal. Bilo je njega samega groza. Hudo pa mu ni bilo za njo! Pri drugem zaslišanju pa je Hribar znova spremenil zagovor. Vso krivdo je zvrnil na Pirca, on mu je le pomagal vreči Penkovo v vodo.

Nedolžen sem!

Na razna predsednikova vprašanja, kako naj to pojasni, je obtoženec venomer patetično in pretirano glasno poudarjal:

»Zato sem tako govoril, da bi Pirca prisilil k priznanju, da sem nedolžen. O zločinu jaz nič ne vem. Pirc je napravil cel zločin. Sedaj hoče še večji zločin napraviti. Mene napraviti za glavnega krivca in mi preskrbeti vislice... Visoko sodišče! Mislil sem, da bo Pirca vendarle vest pekla!

Predsednik ironično: »Večkrat ste bili soočeni s tem hudobnim Pircem! Zakaj mu niste naravnost tega očitali?«

Hribar: »Sam sebe sem se bal. Visoko sodišče! Nisem vedel nič o smrti Penkove... Visoko sodišče! Vest bo Pirca hudo pekla, ko me boste nedolžnega obsodili. Revež sem in nedolžen. Tako nesrečen!...«

Mica pije vodo...

Sodnik Brelih: »Je res, da ste peli: Mica pa pije vodo...«

Hribar ogorčeno: »To je Pirc pel.«

Sodnik: »Ima tako nežen ženski sopran?«

Predsednik: »Pravijo, da je tako v pijanosti pela sestra vaše žene, Marija Dolničarjeva ml.«

Hribar: »Lahko, da je tudi sestra pela to pesem.«

Pri Hribarju, kadar so bili veseli, ko so pili vino, vrteli gramofon, plesali, so zižingali posebno to pesem po melodiji znane »Mi smo pa z Naklna, pijemo ga iz frakelna«. Nekatere priče so povedale, da so prav usodno noč, ko se Mica Penkova 27. februarja lani ni vrnila domov, pri Hribarju imeli veselo zabavo in so pozno v noč prepevali. Sploh so po izginotju Penkove bili pri Ukcovih izredno veseli in so dobro živeli. Prodajale so ženske Micino lepo, še iz Amerike prinešeno perilo. Denarja je bilo kot toče. Prej pa niso dostikrat imele ženske niti počene pare. Pač so si ti ljudje tešili svojo težko vest z alkoholom in petjem. V hiši je bilo pravo rajanje. Vsi so bili že prepričani, da zločin ne pride na dan.

Hribar in Pirc v dvoboju

France Hribar se je od sodnikov obrnil proti nekdanjemu prijatelju Pircu, rabeč patos: »Janče, Janče! Lepo te prosim! Povej saj sedaj resnico!«

Pirc briskantno: »Povedal sem resnico sodnikom!«

Hribar: »Zakaj mene tlačiš?«

Pirc: »Sam sebe sem potlačil.«

Hribar napol ihteč: »Boš lahko na vesti to prenašal? Kaj misliš?? Glej moje tri otroke!«

Pirc nevoljno: »Imam jih osem!«

Hribarjev branilec dr. Tominšek: »Imam vtis, da moj klijent ni duševno normalen. Predlagam preiskavo po psihijatrih.«

Gaberšek Angela in Jožefa Hribar

Zaradi zločinstva tatvine in prestopka prikrivanja na škodo imetja pokojne Penkove obtoženi Angela Gabrškova, ljubica Pirčeva in Jožefa Hribarjeva, žena drugega obtoženca, sta v kratkih zagovorih priznali, da sta si skupno s Hribarjem prilastili razno perilo, blago in druge predmete Marije Penkove. Nista smatrali to za tatvino, češ, da jim je mati Penkove, Marija Petkova, dovolila razdeliti si hčerino imetje, kar je imela namen tudi pokojnica.

Številne priče govore

Na popoldanski razpravi se je v glavnem uvedlo dokazno postopanje z zaslišanjem vabljenih prič. Te so izpovedale razne obremenilne bistvene okolnosti, druge so skušale obtožencem položaj olajšati.

Župan in zdravnik dr. Hočevar je potrdil, kako je na občini Pirc mirno in brez pritiska priznal zločin in ga opisal. V Rači najdeno truplo Marije Penkove je bilo zelo od črvov razjedeno. Orožnik Ambrožič, poliglot-samouk in vnet zbiralec starih novcev, je pojasnil, kako je zasliševal nad 1 uro Pirca, ki se je nato vdal. Ni rabil sile. Pirc je drugače mehkega srca. Hribar pa trdne volje kot kamen. Orožniški poveljnik g. Jakob Skok je obširno pojasnil, kako so domžalski orožniki vodili poizvedbe in kako so prišli do sklepa, da sta izvršila umor Penkove prva dva obtoženca. Pirc je vse priznal. Navajal je rezultate hišnih preiskav pri Hribarjevih, Gaberškovi in v sobi Penkove.

Priče, sodni slugi Josip Žveglič in Josip Peternel z Brda in sod. pristav Lojze Zalokar, takratni preiskovalni sodnik na Brdu, so v podrobnostih potrdile, kako je Ivan Pirc priznal zločin. Hribar, nasprotno, tajil. Nadpaznik Nežmah Lojze in paznik Kveder sta kratko izpovedala, da je tudi njima Pirc, ko je bil priveden in sprejet v ljubljanske zapore, priznal umor Penkove. Pirc je pozneje pri preiskovalnem sodniku svoje prvotno priznanje preklical. Izvedenec Pavlič in pozneje v Ljubljano poklicani tovarnar Adamič iz Domžal sta sodišču pojasnila, da gurtna, s katero je bila na nogah zvezana Penkova, in ona gurtna, najdena pri Hribarju, sta docela podobni. Sta posebna specialiteta, ki jo izdelujejo tovarne v inozemstvu. Zaslišanih je bilo vsega 18 prič. Prečitani pa so bili zapisniki ostalih v preiskavi zaslišanih prič.

Tako branilec dr. Tominšek, kakor državni tožilec dr. Fellacher sta predlagala izvedbo nadaljnih dokazov. Senat je vse predlagane dokaze kot nepotrebne zavrnil.

Govor drž. tožilca in branilcev

Po končanem dokaznem postopanju, ki je bilo končano ob 23, so sledili govori tožilstva in obrambe. Trajali so točno do 1 ure zjutraj.

Drž. tožilec dr. Fellacher je označil Franceta Hribarja, ki je ostal trd kot skala, ki je zakrknjen in ki nastopa teatralično, za glavni agens tragedije. Sposoben je vsakega zločina. Nasprotno je Pirc mehak človek, prav pripravno orodje za drugega obtoženca. Po karakterizaciji obtožencev je predlagal strogo kazen za prva dva, vislice in visoko kazen, da se tako zadosti pravici.

Pirčev branilec dr. Schley se je v bistvu pridružil izvajanjem državnega tožilca v pogledu Ivana Pirca, ki ga je treba označiti samo kot fizičnega in moraličnega pomočnika pri zločinu. Predlagal je milo kazen.

Hribarjev branilec dr. Fran Tominšek je imel težje stališče. Naglašal je nekatere absurdnosti v preiskavi in smatra, da bi bilo treba Hribarja zaradi nezadostnih dokazov oprostiti, v skrajnem slučaju pa ga obsoditi samo zaradi pomoči pri dejanju.

Ob 1 uri se je senat umaknil v posvetovalnico na posvetovanje. Med tem časom, ko je številno občinstvo nestrpno čakalo na sodbo, pa se je pojavil

zanimiv intermezzo

Skupno z orožniškim poveljnikom g. Jakobom Skokom je stopil France Hribar k drž. tožilcu dr. Fellacherju, izjavljajoč, da hoče sedaj povedati resnico in vse priznati. Drž. tožilec ga je kar v dvorani zasliševal in si kratko zapisal njegovo novo verzijo o umoru. Priznal je, da je res Penkovo sunil s pestjo močno v trebuh, da je malo zastokala in se nezavestna zgrudila na tla. Zasnovatelj umora in glavni morilec pa je bil Ivan Pirc, ki kritičnega dne popoldne ni bil v službi.

(Glej sodbo na I. strani!)

Celjske novice

Celje, 26. junija.

Višji tečajni izpit na drž. realni gimnaziji v Celju, ki se je vršil pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. Westra Josipa, prosv. inspektorja v pok. od 15. do 25. junija, izkazuje sledeči uspeh: od 32 kandidatov in kandidatinj je višji tečajni izpit z uspehom dovršilo 29 kandidatov in kandidatinj, od teh sta bili oproščeni ustmenega izpita dve kandidatinji, popravne izpite imajo trije kandidati. Za vse leto ni padel nihče. Izpit so napravili: Birsa Vladimir, Blaško Vinko, Brišnik Ana, Cergol Izidor, Cigoj Ivan, Dobovišek Rudolf, Kirn Jožef, Košenina Nada, Krivec Hedvika, Kukec Marija, Likar Nadežda (opr. ust. izp.), Lipša Nada, Maček Mirko, Majcen Branivoj, Mirnik Mirko, Mravljak Alenka (opr. ust. izp.), Mravljak Zdenko, Musar Stanislava. Nedoh Stanislav, Peštaj Alojzij, Planinšek Franc, Premschak Gerald, Ritonja Franc, Röck Blaž, Sernec Vlasta, Tacar Fran, Tajnšek Bojan, Trebovc Martin in Vrečko Aleksij.

Na drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju so napravili završni izpit sledeči dijaki in dijakinje: Breznikar Angela, Pernuš Štefanija, Prislan Ksaverija, Ulaga Katarina, Knez Anica, Kolman Ivana, Umnik Elizabeta, Klemenčič Zoran, Krivec Franc, Musar Franjo, Pahole Stanislav, Turnšek Roman, Arzenšek Erika, Herman Emilija, Kraupner Marija, Planteu Klara, Pučman Zora, Sivka Štefanija, Sodič Olga, Toplak Herma, Blaško Davorin, Jelen Ivan, Korže Stanislav, Mravljak Bogdan, Plazar Karol, Žagar Lucija. Popravni izpit imajo 4 kandidati in 3 kandidatinje.

Završni izpit na rudarski šoli v Celju je delalo od 24. do 26. junija 19 kandidatov. Z odliko so položili izpit trije, s prav dobrim uspehom eden in z dobrim uspehom petnajst. Izpit so položili: Čolovič Branko, Dolanc Martin, Doler Bogomir, Gabrič Adam, Kuhar Alojz, Malis Stanko, Odak Peter, Petek Ludvik, Pinter Mihael, Prerad Milan, Ramšak Alojzij, Smudja Bogoljub, Sarenac Slavko, Tvrtkovič Grga, Valenčak Franc, Žuža Stanko. — Topilniški tečaj so pa dovršili naslednji štirje kandidati: Kocovič Slobodan, Koklič Franc, Čuk Anton, Kink Ivan.

Regulacija mesta ob Jenkovi ulici. Mestni svet je v svoji zadnji seji sklenil, da mora ostati svet pred tremi hišami stavbne zadruge drž. uslužbencev v Celju, ob Jenkovi ulici, na razpolago za javne potrebe ter se ne sme uporabljati za zazidavo. Ob priliki gradnje okoliške osnovne šole opuščena cestna zveza med Zrinjskega in Komenskega ulico se nadomesti s severnejšo cestno zvezo v širini 12 m. Proti temu sklepu so dopustne pritožbe na kr. bansko upravo in jih je vlagati v teku 15 dni pri mestnem poglavarstvu.

To vse ljubezen stri... Ko je šla 18 letna delavka v tekstilni tovarni Bergman A. A. v četrtek ob 4 zjutraj, kakor po navadi, na delo, jo je na cesti pred tovarno ugriznil v nos neki čevljarski brezposelni pomočnik. Na policiji je K. izpovedal, da je storil to dejanje iz maščevanja, ker ga ona ne mara.

Uboj v Mengšu

Ljubljana, 27. junija.

Včeraj smo poročali o groznem dejanju, do katerega je prišlo predvčerajšnjim popoldne v Mengšu, ko je Belcijan z vilami umoril Lužarja.

Dogodek je vzbudil vsesplošno ogorčenje, ki je tem večje, ker sta oba kmeta, tako Belcijan kakor Lužar znana po vsej okolici. Bilo je sicer znano, da sta si oba nekoliko v sporu, da sta imela tudi že na sodniji obračunavanja, vendar nikdo ni slutil, da more v Belcijanu tleti mržnja, ki ga je spravila do tako živinskega dejanja. Razumljivo je, da je dogodek v ospredju razgovorov ne samo v Mengšu, marveč daleč naokrog. Kakor izvemo naknadno, je Lužar že svoj čas tožil Belcijana zaradi žaljenja časti in je Belcijan tožbo izgubil. Od tedaj naprej je smrtno sovražil Lužarja.

Belcijan se je takoj po dogodku sam javil ljubljanski policiji. Tam je čisto nedolžno pripovedoval, kako sta se z Lužarjem samo malo stepla in kako je potem Lužar nekako omahnil na tla, kakor da bi se ga polotila nezavest. Seveda na policiji o stvari tedaj še niso ničesar vedeli in so zato vprašali orožniško postajo v Mengeš. Ta je dogodek popisala čisto drugače. Trditve orožniške postaje je potrdila tudi včerajšnja obdukcija, ki jo je izvršila sodna komisija iz Kamnika. Orožniki so pripeljali na kraj nesreče tudi Belcijana in so nato dogodek rekonstruirali. Krivda Belcijana je popolnoma dokazana in bo preiskava, ki jo vodi kamniško sodišče, prav kmalu zaključena, nakar bo Belcijan zopet prepeljan v Ljubljano in sicer v sodne zapore, kjer bo počakal na svoje plačilo.

Ljudstvo v okolici je nad dejanjem grozno razburjeno. To tem bolj, ker so nekako v istem času sedeli na zatožni klopi v Ljubljani štirje obtoženci iz istega kraja, ki so tudi bili obtoženi sličnega dejanja ter danes zjutraj tudi že sojeni.

Jesenice

Jesenice, 27. junija.

Pretekli torek smo med jeseniškimi vestmi poročali tudi o nezgodi, ki se je pripetila avtomobilu jeseniških gasilcev na poti od Ljubljane proti Jesenicam. Danes smo prejeli pojasnilo gasilske čete na Jesenicah, da avtomobil ni zadel v obcestni kamen, temveč mu je počila le pnevmatika na sprednjem kolesu, zaradi česar se je avtomobil le malenkostno poškodoval na sprednjih blatnikih in se razbile tri šipe. Škoda je torej malenkostna in se bo popravilo uredilo z majhnimi stroški.

Dr. Anton Korošec - boter 11. otroku

Maribor, 26. junija.

V družini revnega malega posestnika Antona Korošca v Zgor. Polskavi je zagledal te dni luč sveta enajsti otrok. Večina otrok je fantov, enajsta pa je punčka. Za botra pa je bil srečni oče nekaj časa v zadregi. Svojemu enajstemu otroku mora že izbrati takega botra, da bo vsa okolica govorila o njem. Imel je srečno misel, obrnil se je na našega voditelja, notranjega ministra g. dr. Korošca. Res je bil uslišan. Dr. Korošec je prevzel botrovstvo ter določil kot svojega zastopnika pri krstu posestnika in mlinarja g. Antona Laha iz Zg. Polskave. Punčka je bila krščena ter je dobila po svojem visokem botru ime Antonija. Krst je bil za vso faro dogodek, največji pa za srečno družino, ki je s tem dobila redko počastitev.

Ministri na Slomškovih dneh

Belgrad, 27. junija. m. Slomškovih dni v Mariboru se udeleži tudi več ministrov. Nocoj bodo odpotovali v Maribor minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec, minister brez listnice dr. Miha Krek ter minister ing. Voja Djordjevič. Jutri zjutraj pa se odpelje v Maribor tudi minister za gozdove in rudnike Djura Jankovič.

*

Ljubljana, 27. junija.

Z današnjim brzovlakom ob pol 10 je prispel v Ljubljano načelnik za ljudsko šolstvo v prosvetnem ministrstvu g. Maričič. Z njim je prispel tudi referent za Slovenijo g. Erjavec. G. Maričič bo odpotoval popoldne v Maribor, kjer bo zastopal na Slomškovih dneh ministra za prosveto g. Stošoviča.

Današnji deževni trg

Ljubljana, 27. junija.

Današnji živilski trg je pod znamenjem pravega deževnega poletnega dne. Dasi je na njem vseh vrst dobrot v še zadovoljivi meri, vendar je videti, da ni toliko podeželskih branjevk, kakor jih je če je vreme lepo. Seveda pa pri vsem tem ne smemo pozabiti, da imamo v Ljubljani poleg živilskega trga na Vodnikovem trgu še trge v Šiški, na Viču in v mestu samem poleg Sv. Jakoba.

V naslednjem podajamo nekaj živilskih cen, ki so prišle v poštev zjutraj: češnje so se precej podražile in so kg 6 do 8 Din, domače in sicer prav dobre pa še po 3 do 4 Din kg, hruške po 4 do 6 dinarjev, jabolka od 6 do 10 Din kg, ringlo 4 do 6 Din, marelice 8 do 12 Din in slive po 6 do 8 Din kg. Krompirju je cena nenadoma padla, in sicer ga je dobiti že po dinar in pol ali pa po 2 Din kg. Paradižniki so še vedno v visoki ceni in to 10 do 12 Din kg, fižol je po 4 ali boljši po 6 Din. Razmeroma draga je paprika, ki velja komad po 1 Din, ravno tako kumare, ki so komad od 3 Din navzdol. Salata v glavah je po 1 Din ali po 50 par komad.

Podeželanke pa so prinesle precej gob, borovnic in jagod. Slednje so merica po 2 do 3 Din, borovnice pa po dinar in pol merica. Jajčka so 16 ali 18 za kovača. Veliko je na trgu tudi vsakovrstnega cvetja. Navedene cene so bile zjutraj, kdor pa hoče dobiti živila kaj ceneje, pa naj se oglasi na trgu proti poldnevu. Dobil bo ceneje, brez dvoma pa tudi nekoliko bolj izbrano blago, ker naše gospe precej izbirajo, predno kaj kupijo...

Vpisovanje na ljubljanskih narodnih šolah za šolsko leto 1936/37. Na vseh ljubljanskih narodnih šolah se vrši vpisovanje novincev in vseh ostalih učencev v torek, dne 30. junija t. l. od 8. do 12. ure in od 2. do 5. ure popoldne. Novinci se vpišejo na podlagi krstnega lista in izpričevala o cepljenih kozah, ostali pa proti izkazu zadnjega izpričevala. Na manjšinski šoli je vpisovanje 30. junija od 11. do 12. ure. Zdravniški pregled novincev bo v sredo, 1. julija. Uro določi mestni fizikat, ki jo starši zvedo pri vpisovanju. Vpis otrok za novi bežigrajski okoliš se vrši isti dan na šoli za Bežigradom. Ta okoliš se razteza vzhodno od kamniške in gorenjske proge do južne železnice in proti severu do Savske ceste. Starši naj poskrbe, da se vsi otroci vpišejo zdaj, ker bo v jeseni vpis samo za one učence, ki se priselijo med počitnicami.

Ugotovitve plemenskega glasila

V današnjem poročilu, ki ga prinaša o tem dogodku dravsko glasilo JNS, ljubljansko »Jutro«, beremo na koncu tale odstavek: »Značilno za ubijalca pa je, da je bil vedno pri maši in v cerkvi in da ni zamudil nobenih šmarnic. Zelena kravata je bila zanj svet simbol«.

Kaj hoče glasilo JNS s tem povedati, je preočitno. Škoda, da ni pristavilo visokomoralnega nauka, kakor ima navado ob takih prilikah, da je to storilo po svoji časnikarski dolžnosti. Vsak list, ki ni tako »nobel« in tako visokomoralen, kakor »Jutro«, bi ob takih dogodkih znal biti bolj človeški. Čudno, da se »Jutro« pri tej priliki ni spomnilo svojih navdušenih pristašev, ki so — streljali v slovenske delavce. Ljudje iz »Jutrovega« kroga teh ljudi niso obsodili, marveč so jim ob navdušenih psalmih »Jutra« odkrili — spomenik... In, ko smo že ravno pri zelenih kravatah: **naj se »Jutro« spomni ljudi, ki so še v polpretekli dobi s strahovitim ponosom nosili zeleno kravato, recimo tam kje po Mariboru, pa so potem zeleno kravato v svoji breznačelnosti zamenjali z navadno, v gumbnico pa so si pripeli rdeče srčece, ker jim je tako kazalo. In ko so se tako preoblekli in ko so bili pripravljeni, da se v slučaju potrebe preoblečejo tudi še drugače, jih »Jutro« ni obsodilo, tudi jih ni samo prištelo med svoje značajne in neomajne pristaše, marveč jih je v želji po tako preoblačljivih ljudeh tako vzljubilo, da jih je sprejelo nič manj, kakor v svoj — uredniški krog...**

Pa naj nam »Jutro« ne zameri; mi se s takimi polemikami ne bavimo radi. Če pa »Jutro« samo želi, smo mu vedno na razpolago. Sicer smo pa prepričani, da se tudi »Jutrovi« gospodje sami izogibajo takih stvari, ker pač vedo kako bi se vsaka taka polemika končala. Priporočamo jim pa, da tudi podeželske dopise včasih malo natančneje pregledajo, ker čitatelji mislijo, da se s temi dopisi pač strinja tudi glavni uredniški krog...

Potujoče občinstvo se opozarja, da se prodajajo počenši s 1. julijem t. l. vozne karte potnikom, ki vstopajo v vlak na postajališču Križe-Golnik, v bližnji gostilni g. Zaplotnika.

Potnik, ki bo vstopil brez vozne karte, plača v smislu § 16 žel. Saobr. Uredbe predpisano doplačilo 10 odnosno 20 din.

Na filozofski fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je v junijskem izpitnem terminu diplomiral iz klasične filologije g. Alojzij Bertoncelj iz Godešiča pri Škofji Loki, ki je bil v svojih akademskih letih marljiv delavec in vnet organizator pri raznih akademskih strokovnih društvih.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sobota, 27. junija: Ladislav.
Jutri, nedelja, 28. junija: Vidov dan.
Pojutrišnjem, ponedeljek, 29. junija: sv. Peter in Pavel.

*

Lekarne. Nočno službo imajo: mr. Leustek, Resljeva 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič.

*

Narodno obrambni sklad »Bran-i-bor«: Emil Tomažič, stavbenik, Ljubljana, 50 din; Drž. narodna šola, Planina pri Rakeku, 37 din; Drž. narodna šola, Sv. Jurij ob juž. žel., 20 din; Drž. narodna šola, Znojile, p. Zagorje ob Savi, 10 din; Drž. narodna šola, Pirešice, p. Žalec, 30 din; I. deška drž. narodna šola, Maribor, 37 din; III. drž. realna gimnazija, Ljubljana, 90.25 din; Drž. narodna šola, Gorica, p. Rečica v Sav. dol., 190 din; II. drž. dekliška meščanska šola, Maribor, 76 din; Drž. narodna šola, Šromlje, 24 din; Drž. narodna šola, Sv. Florjan v Doliču, p. Mislinje, 16.50 din; Drž. narodna šola, Svečina, p. Zg. Sv. Kungota, 64 din; Drž. narodna šola, Pragersko, 33.75 din; Drž. narodna šola, Preserje, 58 din; Drž .narodna šola, Trebija, p. Gorenja vas, 12 din; Drž. narodna šola, Polhov gradec, 40 din. Pred kratkim smo razposlali na gg. industrijce okrožnice in poštne položnice. Prosimo za blagohoten odziv. Tudi gg. odvetnike in notarje prosimo za obolus. Pomnite, da podpirati brate v sužnosti je dolžnost! To je zadeva ponosa, časti, viteštva! — Bran-i-bor — osrednji odbor v Ljubljani.

Ljubljansko strelsko okrožje poziva vse strelce, da se korporativno udeleže proslave razvitja prostovoljskega prapora na Vidov dan v Ljubljani. Zbirališče ob pol 10 uri v Vegovi ulici(poleg univerze).

Opozorilo radio poslušalcem. Kakor je že bilo objavljeno, se vrši v soboto med pol 22 in 22 uro desetminutno predavanje o pomenu prižiganja kresov. Naš narod bo pokazal s tem globoko spoštovanje do onih, ki so dali svoje mlado življenje za našo svobodno Jugoslavijo in ki spe nevzdramno spanje po bojnih poljanah. — Odbor.

Opozorilo. Mestno poglavarstvo v Ljubljani razglaša: Posestniki v mestu in v neposredni okolici se pogosto pritožujejo, da delajo sprehajalci v gozdu, na polju in travnikih veliko škodo s tem, da kurijo v gozdu, trgajo vršičke smrek, režejo lubje, gazijo travo in s tem škodujejo v veliki meri posestnikom in lastnikom zemlje. Mestno poglavarstvo prosi sprehajalce, naj spoštujejo tujo lastnino in ne kvarijo nasadov, gozdov in livad z lahkomiselnim uničevanjem drevja, trave itd. Proti onim osebam, ki bodo kljub vsem opozorilom še nadalje uničevale tujo lastnino in mestne nasade, bo mestno poglavarstvo (odnosno uprava policije) nastopilo z vso strogostjo ter jih kaznovalo po cestnem policijskem redu, odnosno zakonu o varstvu poljščine ali zakonu o gozdih.

Rezervni častniki z začetno črko A do I, bivajoči v Ljubljani, ki še niso dvignili novih častniških izkaznic, se pozivajo, da jih dvignejo najpozneje v torek dne 30. junija v dopoldanskih urah na poveljstvu ljubljanskega vojnega okrožja, Majstrova ulica, sicer bodo poklicani na odgovor.

MINISTER G. DR. ROGIČ JE OMOGOČIL DRŽAVNIM URADNIKOM POSET OLIMPIJSKIH IGER

Da bi bilo mogoče, da bi vsi državni uradniki, ki se zanimajo za šport, lahko obiskali letošnje XI. olimpijske igre v Berlinu, je g. dr. Rogič poslal predsedniku ministrskega sveta g. dr. M. Stojadinoviču pismo sledeče vsebine:

Od predstavnikov raznih športnih organizacij in tudi od poedincev je prišlo na ministrstvo za telesno vzgojo mnogo prošenj, da bi se dovolil državnim uradnikom obisk letošnjih olimpijskih iger. Ker je med državnimi uradniki mnogo športnikov, ki bi radi prisostvovali olimpijskim igram v Berlinu in ker je to v interesu propagande športa med mladino, Vas najlepše prosim, gospod predsednik, da izvolite dati splošno dovoljenje za obisk Nemčije in da obenem odobrite potrebni izredni dopust državnim uradnikom od 29. julija do 18. avgusta, ne da bi se ta dopust vračunal v letni dopust za državne uslužbence. Te ugodnosti naj veljajo za one uradnike, ki se bodo udeležili olimpijskih iger v Berlinu od 1. do 16. avgusta 1936.

Med svojim referatom je obvestil ministrski predsednik g. dr. Stojadinović, naj se obveste vsi ministri, da se sme državnim uradnikom odobriti izredni dopust od 29. julija do 18. avgusta, kolikor to dovoljujejo interesi službe.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 27. junija: 11 Šolska ura: Vidovdanska proslava (II. drž. deška meščanska šola). 12 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples. 12.45 Vreme, poročila. 13 Čas, spored, obvestila. 13.15 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples. 14 Vreme. 18 Na delopust! (igra Radijski orkester). 18.40 Pogovor s poslušalci. 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura: Prvi koraki našega zedinjenja v umetnosti srbskih zadužbin in primorskih katedral (dr. Vitezica iz Belgrada). 19.50 Plošče. 20.10 Zunanji politični pregled (g. urednik dr. Alojzij Kuhar). 20.30 Kvintet »Hmtadra« igra domače napeve. 21 Prenos iz Subotice. Slavnostni koncert ob priliki otvoritve sokolskega zleta. V odmoru: Čas, vreme, poročila, spored. Po končanem prenosu reproduciran koncert plesne glasbe.

Drugi programi

Sobota, 27. junija: Belgrad I.: 20.30 Patriotične pesmi 21 Prenos iz Subotice 21.30 Vokalni oktet 22 Prenos iz kavarne 23 Plesne plošče. — *Belgrad II.:* 14 Manevičevo predavanje o Skopski Črni gori. — *Zagreb:* 20 Ženski kvartet 20.30 Violina 21 Vokalni koncert 21.30 Radijski orkester — *Dunaj:* 19.30 Zabavni koncert 21 Igra 22.10 Film 22.35 Solistični koncert 23.20 Plesna glasba — *Budimpešta:* 20 Koncertni orkester 23 Ciganska glasba — *Trst-Milan:* 17.15 Orkestralni koncert 20.35 Trecatejeva opera »Navihani Bertold«, nato plesna glasba — *Rim-Bari:* 20.35 Orkestralni koncert 21.15 Igra 21.45 Plesna glasba — *Praga:* 19.15 Orkester in solisti 20.45 Eksotična glasba 21.30 Saljapin poje na ploščah 22.15 Plošče 22.30 Orkestralni koncert — *Brno:* 20.30 Na deželo! 21.15 Radijski film »Po Bolgariji« — *Varšava:* 19.30 Odlomki iz poljskih oper 20.15 Kongres poljskih pevcev v tujini 22.15 Plesna glasba 23 Zbor 23.30 Plesne plošče — *Berlin:* 20.10 Kabaret — *Königsberg:* 20.10 Orkester in solisti *Lipsko:* 19.30 Weberjeva opera »Čarostrelec« — *Köln:* 20.10 Vojaški večer 22.20 Gluckova glasbena igra »Ogoljufani sodnik« — *Frankfurt:* 20.10 Mozart in Debussy 24-2 Simfonični koncert.

Pokalni turnir SK Moste

28. in 29. junija t. l. bodo v Mostah pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačena zanimive nogometne tekme.

28. VI. ob 15 Slovan : Zalog,
ob 16.30 Grafika: Moste.

29. VI. ob 15 Premaganca iz tekem prvega dne za pokal g. Živiča,
ob 16.30 zmagovalca iz tekem prvega dne za pokal bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačena.

350 letnica smrti Trubarja prvega slovenskega pisatelja

Ljubljana, 27. junija

Včeraj je minilo 350 let, odkar je zatisnil svoje oči prvi slovenski pisatelj Primož Trubar, oče slovenskega jezika.

Prav skromno je bil včeraj proslavljen ta pomembni jubilej: Okrog Trubarjevega spomenika v Tivoliju se je zbralo sicer še precejšnje, za pomembnost jubileja pa vendar dokaj pičlo število občinstva, ki ga je nagovoril zdravnik dr. Tomaž Furlan. Slavil je Primoža Trubarja kot prvega, ki je oral ledino slovenskega jezika, in kot prvega, ki je v tedanjih razmerah uveljavljal slovensko pisano besedo in kot prvega, ki je bodril Slovence k samozavesti. Dr. Furlan je zaključil svoj govor:

»Pozabljen si bil, Ti dragi naš oče Primož, pozabljene so bile Tvoje žrtve in Tvoje delo. Radi formalnih razlik Te ne moremo slaviti, kot bi Te radi slavili, čeprav je bilo vse Tvoje delo, življenje, le ena sama žrtev za slovenski narod in ena sama borba za »pravo vero«. Po 350 letih se zopet zatekamo k Tebi, da nas potrdiš s svojo močjo, ki je bila v vsem Tvojem dolgem življenju tako krepka in neomajna. Kamorkoli se ozremo, povsod vlada plahost in nečednost, gotovo prav tako kakor v Tvojih časih. Radi bi se bojevali za našo stvar, ramo ob rami z našimi starši. Mi in naši starši smo dva svetova in vsak dan nam postaja vse bolj jasno, da čez prepad med tema dvema svetvoma ne vodi noben brv. Toda mi smo tu, ne moremo drugače, in tako naj nam Bog pomaga!

Primožu Trubarju večna slava!«

Proslava je bila nekako intimno slavje; spričo pomena, ki bi ga zaradi Trubarja prvega slovenskega pisatelja morala imeti, skoraj preveč intimna. Toda navajeni smo, da je z našimi jubileji zmeraj tako. Tako smo majhni, da ne moremo več živeti sami od sebe, temveč si mora vsaka skupina prilastiti tega ali onega velikana, da v njegovi senci in po njegovem delu eksistira. Zato ni čudno, da ne morejo Trubarjeve, ne Cankarjeve, ne Stritarjeve proslave nikdar postati tisto, kar bi morale in mogle biti: namreč prazniki slovenskega naroda, ki je svojim vodnikom in prerokom hvaležen. —

Zato se nam zdi, da ima včerajšnje slavje svoj poudarek in smisel predvsem v Trubarjevi poslanici izpred 350 let, katero je govornik izrekel za uvod, in ki se glasi:

**»GNADO, MIR, MILOST
INU PRAVO SPOZNANJE BOŽJE
SKUZI JEZUSA KRISTUSA
USEM SLOVENCEM PROSIMI«**

Generalni direktor je imel smolo

Maribor, 26. junija.

Včasih zadene smola tudi visoke gospode, kakor so generalni direktorji. Zlasti na meji imamo uradnike, ki ne pripoznavajo nobenih visokih naslovov. To so cariniki, katere so zadnje afere še bolj vzpodbudile, da vtaknejo svoj nos tudi tam, kjer marsikomu ni ljubo. Tako slabo skušnjo z dobrim carinskim nosom je imel generalni direktor »Traverze d. d.« v Zagrebu, Oton Heinrich.

„Dišave" in igralne karte v avtomobilu

Včeraj je privozila iz Avstrije čez mejo lepa limuzina. V njej sta sedela dva moža. Spredaj pri volanu šofer, zadaj na mehkih blazinah pa lastnik avtomobila, g. generalni direktor Traverze d. d. Pri carinarnici v Št. Ilju se je avto ustavil. Potne formalnosti so bile kmalu opravljene, ko pa so carinski organi g. direktorja vprašali, če ima s seboj kake stvari, ki so za ocariniti, je to zanikal. Kljub temu so ga pa povabili iz voza ter avto temeljito pregledali. Pregled se je izplačal. Zadaj za sedežem g. direktorja so našli kar celo zbirko dragih parfumov, pudrov in sličnih dišečih zadev, ki jih zlasti dame zelo obrajtajo. Spravili so se potem še na sedež šoferja. Tudi tu so našli zanimiv plen. 7 škatelj finih inozemskih cigar in kar 23 paketov igralnih kart. Vse to — parfumerija, cigare in igralne karte so zadeve, ki so podvržene znatni carini in taksam ter je vsako tihotapstvo strogo kaznjivo.

90.000 Din kot kavcija

Gospoda direktorja je ob pogledu na skrivne zaklade, ki so jih spravljale spretne roke carinskih organov iz sedežev, oblivala mrzla zona. Ves presenečen je zatrjeval, da ni niti vedel, da sedi na samih dišečih parfumih. Očividno je vse skupaj spravil v sedeže avtomobila šofer brez njegove vednosti ter jih skušal pretihotapiti. Carinski uradniki pa v takih slučajih ne poznajo usmiljenja. Predpisi so strogi in pravijo, da odgovarja za vse skupaj tisti, ki je lastnik vozila. In tako so napovedali g. direktorju zaplembo njegovega luksuznega avtomobila. Odpeljali so se z njim v Maribor na carinarnico. Tu so zaplembo izpremenili v primerno varščino. G. direktor je moral položiti kreditno pismo, glaseče se na 90.000 Din, da se je lahko v avtomobilu, pa brez parfumerije, cigar in igralnih kart povrnil nazaj v Zagreb.

Mednarodni izvedenec za železne blagajne pred sodniki

Celje, 26. junija.

Pred malim senatom je sedel danes na zatožni klopi odličen gost mednarodnega slovesa. Kdor tega ne verjame takoj, bo gotovo verjel, če mu povemo, da je bil naš novi znanec obsojen v Avstriji že 15 krat, v Jugoslaviji pa 3 krat. Gre za 40 letnega trgovskega pomočnika Godca Franca, ki je pristojen v občino Ješenca pri Mariboru. Njegova zgodovina je zelo pisana in bo gotovo zanimala tudi bralce »Slov. doma«.

Ko je bil star 6 mesecev, je prišel v Gradec. Ko je nekoliko odrasel, je obiskoval ljudsko šolo, nato pa 2 razreda meščanske šole. Potem se je izučil v manufakturni trgovini ter je služil do 1915 kot pomočnik, nato je pa moral k vojakom. Leta 1917 je prišel v rusko ujetništvo, iz katerega se je leta 1918 zopet vrnil v Gradec. Tu je živela njegova mati in še sedaj živijo štiri sestre. Po povratku iz ujetništva se je začel pečati s krošnjarskim razpečavanjem manufakturnega blaga, v glavnem je pa izvrševal tatvine ter postal nevaren poklicni vlomilec, kar dokazuje predvsem zgoraj navedeno število obsodb.

Godec pravi, da ne govori slovensko, pač pa razume, zaradi česar mu je predsednik senata stavljal vprašanja v nemščini, na katera je pa dosledno odgovarjal negativno — on ni ničesar kriv. Je brez vere. Nastopa naravnost samozavestno in ga ne spravi iz ravnotežja nobeno vprašanje. Danes se je moral zagovarjati zaradi treh velikih vlomov, katere je pa izvršil že leta 1931, nato pa pobegnil v Avstrijo. Gre za sledeče vlome:

1. V noči od 1. na 2. maja 1931 je vlomil Godec v družbi Lipotnika Franca v trgovino Fedrana Antona v Sv. Juriju ob juž. žel. Vlomljeno je bilo pri zamreženem oknu v zaklenjene trgovske lokale in so vlomilci odnesli manufakturnega blaga v vrednosti 15.000 Din.

2. V času od 23. do 26. maja 1931 je bilo vlomljeno v Obrtno banko v Ljubljani in je zmanjkalo v dinarski valuti 89.630 Din, v tujih valutah pa 6308 Din. Vlom je bil izvršen v zaklenjene poslovne prostore in v zaklenjeno železno blagajno.

3. V noči od 3. na 4. junij 1931 je bilo pa vlomljeno pri Ljudski samopomoči v Mariboru in je pri tej priliki zmanjkalo gotovine v dinarski valuti 3660 Din, dalje 100 avstrijskih šilingov ter zlat prstan z briljantom v vrednosti 13.000 Din. Tudi tu je bil izvršen vlom v zaklenjene poslovne prostore in v zaklenjeno železno blagajno.

Po vseh teh izvršenih vlomih je imel srečo, da je zbežal v Avstrijo, kjer je pa nadaljeval z izvrševanjem svojega poklica ter je prišel kmalu v nasprotje s paragrafi ter je bil nazadnje dne 3. avgusta 1932 pri okrožnem sodišču v Leobnu obsojen na 4 leta težke ječe. Ko je ječo odslužil, so ga pa avstrijske oblasti poslale kot nadležnega tujca v Jugoslavijo, kjer so ga pa že prijeli zaradi še neporavnanih in v tem poročilu že navedenih računov naši varnostni organi.

Godec se je pri današnji razpravi, kakor smo že omenili, obnašal zelo samozavestno ter valil krivdo s sebe, kar mu pa ni nič pomagalo. Obsojen je bil na 5 let robije, po prestani kazni bo pa kot izredno nevaren tuji lastnini pridržan še 5 let v kaznjenem zavodu.

Rop v mestni zastavljalnici

Maribor, 26. junija.

Pred okrožnim sodiščem je bila razprava proti 39-letnemu ključavničarju Rudolfu Jordanu. Vzrok razprave je drzen rop v mariborsko zastavljalnico, ki sicer ni bil izvršen, bil pa je po zatrjevanju državnega pravdnika resno zasnovan ter bi se bil tudi izvršil, če ne bi bile posegle vmes nepredvidene okolnosti.

Obtožnica opisuje, da je bil Jordan šele 8. maja odpuščen iz mariborske kaznilnice. Dasi so ga poslali domov po odgonu, že se je znašel čez nekaj dni zopet v Mariboru. Ker mu je slaba predla, je začel misliti, kako bi prišel do denarja in pri tem je kar na lepem zašel zopet v zločinske naklepe, ki jih pa k sreči ni mogel uresničiti.

Načrt

Jordan je skrbno pretehtal vse možnosti, ki bi mu lahko nudile netvegan uspeh. Vendar mu noben načrt ni prav ugajal, dokler si ni domislil zastavljalnice, ki jo ima v Gregorčičevi ulici št. 6 gospa Remm. Jordan si je položaj temeljito ogledal in ga preštudiral, ko je šel za nalašč v zastavljalnico z nekim predmetom. Videl je, da sta po navadi v zastavljalnici samo dve osebi in da bi se dal načrt lahko izvesti, če bi imel pomagača, enega ali dva. Dejanje bi se moralo izvršiti s filmsko brzino, oba uradnika bi bilo treba napraviti s silo neškodljiva in za tak posel je samo en človek premalo.

Smola s pomagači

Jordan je začel iskati pomočnike, ki bi mu pri tem tveganem poslu pomagali. Iskal jih je po raznih beznicah. Dne 23. maja je navezal v nekem takem lokalu pogovor z dalmatinskim krošnjarjem Blagovičem. Čez nekaj dni je razvijal slične načrte nekemu Polajžarju in končno je prošel še na Neubauerja, kar je postalo usodno. K sreči je Jordan naletel pri iskanju primernih pomočnikov na poštenjake. Neubauer je bil celo tako previden, da je prijavil Jordanove načrte policiji. In ko je Jordan nekega lepega dne v maju veselo žvižgal po Gregorčičevi cesti mimo zastavljalnice ter si željno ogledoval okna na poslovnih prostorih, so ga zgrabile trde roke detektivov in stražnikov. Romal je ponovno v zapor in danes pred sodnike.

Sodba: leto in tri mesece

Razprava proti Jordanu je bila precej dolgotrajna. Ni in ni hotel priznati, da je kriv. Vse tri priče, katerim je zaupal svojo roparsko namero, ko jih je nagovarjal k sodelovanju, pa so vztrajale pri svojih izpovedbah, ki so bile za Jordana skrajno obtežilne. Tako mu potem ni pomagala vsa njegova spretna in trdovratna obramba. Obsojen je bil na leto dni in 3 mesece robije.

V Mariboru udarja strela vsak dan

Maribor, 26. junija.

Čudno vreme je letos. Komaj smo dočakali po neznosnem pomladanskem deževju toplejše čase, pa smo zašli v nevihte, ki divjajo dan za dnem. Zlasti Maribor s svojo okolico se nahaja letos nekako v središču tega viharnega področja. Redno vsak dan, proti večeru, se pripodijo od zapada temni oblaki, strahovit naliv se vlije iz njih in med viharjem udarja strela. Te nevihte prihajajo že tako točno ob uri, kakor da se nahajamo kje na ekvatorju v času deževne dobe. Včasih se pridruži dežju še toča, ki je pustošila zlasti v okolici Sv. Kungote. Vendar nevihte in nalive bi še prenesli, če ne bi bilo neznosnega treskanja. Treska pa čisto po nekih novih načelih, ki se nič ne skladajo z zakoni fizike. Po teh bi morala strela udarjati v visoke stavbe, drevesa, v strelovode in zvonike. Teh se pa letos v Mariboru dosledno izogiba. Izbira si raje manjše hiše, skozi pritlična okna obiskuje stanovalce ter jih prestraši na smrt, zraven pa se poigra na strehi ter kar tako za šalo pomeče pol opeke na tla, prevrne kak dimnik, razbije radio aparat in tu in tam oplazi tudi samo za šalo še človeka. Najbolj neprijeten gost je v mestnem električnem omrežju. Pri vsaki nevihti spravi nekaj transformatorjev iz funkcije ter povzroči elekromonterjem mestnega električnega podjetja celo noč trajajoče napore, stanovalcem s področja dotičnega transformatorja pa vso noč jezo, ker morajo svetiti s svečami, namesto z žarnicami. Najčešče udarja strela pri teh nevihtah v magdalenskem predmestju in v Studencih. Nekaj uradov je bilo tudi že v koroškem predmestju. Zadnji nevarni udar smo imeli včeraj. Po sporedu je zopet priveslala nevihta ter se razbesnela nad mestom. Med dežjem je treščilo v Delavski ulici v hišo policijskega pristava g. Lavoslava Lipovža. Strela je udarila v električno napeljavo ter se pri stenskem izolatorju na čuden način razbila na tri dele. Eden je vrgl v Lipovževo hišo, prežgal varovalke, smuknil skozi sobo mimo Lipovževega sina ter si izbral pot skozi okno na prosto in v tla. Drugi del strele je preskočil na sosednjo hišo podpolkovnika Turiča. Po radijski napeljavi jo je pobrisal v aparat ter ga razdejal, potem pa je pred hišo udaril v Turičevo svakinjo, ki je stala na pragu ter jo omamil. Dobila je težje poškodbe, ki pa k sreči niso bile smrtne. Tretji del strele je udaril v žleb hiše elektrotehnika Cenca. Spravil se je nad opeko na strehi ter razkril polovico hiše, nato pa po žlebu zdrknil v zemljo.

Radi teh pogostih udarov strele so stanovalci navedenih mestnih predelov vsi preplašeni. Kadar se pripodi nad mesto nevihta, že s strahom pričakujejo, kdaj bo začelo treskati. K sreči je dosedaj še povsod udarjala tako zvana »vodna« strela, ki ne zažiga in je bilo mesto na ta način obvarovano večjih požarnih katastrof. Vsekakor pa tudi vodna strela ni prijetna stvar, zlasti ker je za življenje prav tako nevarna, kakor ognjena.

Maribor

Krščanska ženska zveza opozarja vse članice, da se Slomškovih praznikov udeležijo v čim večjem številu. Predvsem naj se udeleže 28. junija dopoldne predavanja, ki se vrši v dvorani Zadružne gospodarske banke. Dne 29. junija se zberejo članice od 8 do pol 9 v Krekovi ulici, med pokopališčem in zgornjo Gosposko ulico, od koder bodo šle v sprevodu na Glavni trg. Članice naj se udeleže vseh slovesnosti z društvenimi znaki.

Bivši abiturijenti strojnega oddelka Tehnične srednje šole v Ljubljani, ki so maturirali leta 1926., naj javijo, če se nameravajo udeležiti skupnega sestanka 4. julija v Ljubljani na naslov: Papov Jože, Maribor, Koroška cesta 3.

Meščani!

Za Slomškove praznike v dneh 27., 28. in 29. junija bodo obiskale Maribor ogromne množice ljudstva in med njimi odlični gostje ter zastopniki kraljevske vlade.

Vljudno vabim meščane, da že v soboto, dne 27. t. m. zjutraj okrasijo svoje hiše z zastavami, one hiše ob ulicah, kjer bo šel sprevod, pa tudi z zelenjem, kar bo na svojih poslopjih storila tudi mestna občina. Hišne posestnike ob ulicah, kjer bo šla velika nočna procesija mož o polnoči od 28. na 29. junija, prijazno vabim, da razsvetljijo okna svojih hiš.

Obenem vljudno vabim meščane, da se udeležijo v soboto popoldne na kolodvoru sprejema visokih cerkvenih dostojanstvenikov in drugih odličnih gostov, ki prispejo z brzim vlakom ob tričetrt na 4.

Vabim tudi meščane, da se udeležujejo vseh slovesnosti, osobito velike ljudske igre »Naša apostola« in koncerta v Unionski dvorani.

Za naš Maribor veljajo Slomškovi prazniki kot domoljubne prireditve, ki se jih naj udeleži vsak naš zemljan.

Vabim in prosim meščane, da gredo gostom povsod prijazno na roko.

Podpredsednik mestne občine:
Franjo Žebot, s. r.

Vozni red ob Slomškovih dnevih

Vožnja v Maribor:

Dne 27. in 28. junija 1936 ne bo vozil noben posebni vlak, pač pa bodo vsi redni potniški vlaki znatno ojačeni, da bo za vse dovolj prostora. Vsak udeleženec Slomškove proslave se pelje z njemu najbolj prikladnim potniškim vlakom v Maribor.

Dne 29. junija 1936 bodo vsi redni potniški vlaki proti Mariboru ojačeni.

Na progi Ormož—Maribor bo vozil **posebni** vlak po posebnem voznem redu: Iz Ormoža ob 5. uri 30 min., iz Velike Nedelje ob 5.37, iz Osluševcev ob 5.44, iz Moškanjcev ob 5.52, iz Ptuja ob 6.04, iz Hajdine ob 6.11, iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju ob 6.24 in iz Cirkovcev ob 6.30. Od tu vozi vlak direktno do Maribora.

Na progi Celje—Maribor bo vozil **posebni** vlak z odhodom iz Celja ob 6. uri. Vlak se bo ustavil na vseh postajah do Maribora. Iz Štor bo odpeljal ob 6.07, iz Sv. Jurija ob 6.15, iz Grobelnega ob 6.22, iz Ponikve ob 6.29, iz Poljčan ob 6.39, iz Slovenske Bistrice ob 6.59, iz Pragerskega ob 7.08, iz Rač-Frama ob 7.17, iz Orehove vasi-Slivnice ob 7.22, iz Hoč ob 7.28 in iz Tezna ob 7.33 ter bo prispel v Maribor ob 7.38..

Na progi Zreče—Slovenske Konjice—Poljčane bo vozil **posebni** vlak, ki bo odhajal iz Zreč ob 5.10, iz Slovenskih Konjic ob 5.35. Vlak bo imel zvezo na posebni vlak Celje—Maribor.

Vsi ostali udeleženci iz krajev ob drugih progah naj se peljejo z rednimi ojačenimi potniškimi vlaki.

Vožnja iz Maribora:

Za udeležence, ki so se pripeljali zjutraj dne 29. junija 1936 s posebnim vlakom s proge Ormož—Maribor v Maribor, bo vozil posebni vlak, ki odhaja iz Maribora ob 16.50 in prispe v Ormož ob 18.12. Potniki preko Ormoža proti Ljutomeru, Murski Soboti, Radgoni in Čakovcu imajo tu zvezo z rednim potniškim vlakom, na katerega počakajo v Ormožu.

Za udeležence iz Celja in za postaje proti Ljubljani in proti Zagrebu bo vozil **posebni** vlak, ki bo odhajal iz Maribora ob 17.37 in bo prispel v Ljubljano ob 20.55. Ta vlak ne bo postajal na postajah od Tezna do Štor.

Za udeležence iz krajev ob progi Maribor—Celje bo vozil **posebni** vlak, ki bo odpeljal iz Maribora ob 18.10 ter bo prispel v Celje ob 19.50. Postal bo na vseh postajah.

Udeleženci iz krajev ob progi Maribor—Št. Ilj se bodo odpeljali iz Maribora z vlakom ob 18.30.

Udeleženci iz Slovenjgradca bodo imeli v Dravogradu-Meži zvezo na večerni vlak, ki odhaja redno iz Maribora ob 18.52.

Vsi ostali udeleženci naj se vračajo z rednimi potniškimi vlaki, ki bodo znatno ojačeni.

Polet v stratosfero

Stanje visoke atmosfere je še kaj slabo raziskano. Medtem ko so sestavine ozračja v troposferi, to je v spodnjem sloju ozračja, ki sega v Evropi v višino do 12 km, zaradi stalnih navpičnih struj enakomerne, so v stratosferi, to je v višjem zračnem sloju, težki plini kakor azot, kisik, argon, ogljikov dušik, vse redkejši in njihovo mesto zavzemajo lahki plini kakor helij, vodik in geokoronij (hipotetični plin). V splošnem domnevajo, da so sestavine ozračja v višini 100 km popolnoma druge. Ker v zračnih plasteh visoke atmosfere ni mnogo valovnega menjavanja, kažejo tamkajšnje sestavine plinov razne svoje posebnosti, ki se javljajo na akustičnem, optičnem in elektromagnetičnem polju. O fizičnih lastnostih visoke atmosfere se da sklepati samo na osnovi opazovanja meteoritov, ki se morejo vneti samo v zadosti gostih plasteh (doslej še v višini 300 km). Polarni svit so opazili v višini 1000 km. Nedvomno morajo biti v tej višini še sledovi zemeljske atmosfere.

Način preiskovanja ozračja

Visoke plasti ozračja so začeli proučevati že v sredini 18. stoletja. Najprej so jih skušali meriti z visokih gorskih vrhuncev, potem pa so jeli spuščati v višave razne ptice in papirne zmaje, opremljene s termometri. Pravo raziskovanje se je začelo šele z iznajdbo zrakoplova. Prve poskuse je delal izumitelj balona Francoz J. Charles, za njim pa mnogi drugi kakor Blanchard, Jeffrie, Biot, Gay Lussac, Comte, Glaisher in drugi. Tragično se je končal polet balona »Zenit« l. 1875, pri katerem sta dva zrakoplovca Sivel in Groce-Spinelli zaradi pomanjkanja kisika v visoki višini izgubila življenje. Radi tega so začeli nato graditi samoletne balone. Ti so bili izdelani iz gumija, napolnjeni z vodikom in opremljeni z meteorološkimi samopisalniki. Ko tak balon pride do svoje maksimalne višine, se razpoči in samozapisujoča naprava pade s posebnim padalom na tla. Prve take balone sta spustila v zrak l. 1892 Hermite in Besançon. Baloni so dosegli višino 15 km. Sčasoma so jih izboljšali in namesto termografov, barografov in hydrografov so dobili baloni zelo občutljive meteorografe, ki na skupnem valjku, ki se obrača s pomočjo posebnega mehanizma, beležijo pritisk, temperaturo in vlažnost ozračja. Rezultati so bili presenetljivi. Najprej so ti poskusi ovrgli dotedanje naziranje, da temperatura v višini stalno pada. To po najnovejših dognanjih velja samo do višine 12 km. Nad to višino pa vlada stalnost temperature takozvana izothermija, a opaža se celo porast tkzv. inverzija temperature. To dejstvo je dalo francoskemu meteorologu Teisserantu de Bordu povod, da je vso atmosfero razdelil na dve plasti: na nižjo troposfero in višjo stratosfero. Potem se je najviše dvignil Berson, ki je leta 1894 dosegel višino 9150 m, v družbi s Süringom pa celo 10.500 m.

Nadaljno pobudo za razkrivanje visoke atmosfere je dalo odkritje raznih kozmičnih žarkov, ki imajo neznansko proniklost. Nekateri izmed njih morejo prodreti skozi meter debelo svinčeno ploskev. Pronikljivost teh je dvajsetkrat večja od najbolj pronikljivih žarkov, ki jih izžarevajo radioaktivna telesa. Iz dosedanjih dognanj o teh žarkih vemo, da prihajajo do nas iz kozmičnega prostora in so korpuskularne narave, to je delci materije, ki imajo silno energijo. Velik del teh kozmičnih žarkov zaustavlja zemeljska atmosfera. Da bi njihov izvor in svojstva podrobneje raziskal, je učenjak Piccard po dolgem prizadevanju zgradil

hermetično zaprto gondolo

in s tem premagal težavo, ki so jo bili do tedaj imeli letalci v stratosferi. Drägerjev stroj, ki se je tako povoljnega izkazal v podmorski plovbi, je rešil vprašanje kisika in prerodil atmosfero. Prvi krat se je Piccard dvignil 27. maja 1931 iz Augsburga v družbi asistenta Kipferja. Letalca sta dosegla višino 15 km, rekordno višino do tistega dne. Temperatura v gondoli je znašala 7 stopinj nad Celzijem, medtem ko je bil zunaj silen mraz 50 stopinj pod Celzijem. Zaradi večje odpornosti zoper sončno pripeko, je Piccard gondolo na zunanji belo, na znotraj pa zaradi počasnejšega ohlajevanja v primeru velikega mraza, črno prepleskal. Priprava za reguliranje temperature pa se mu je pri spuščanju pokvarila, in ker so nastale še razne druge ovire, sta letalca trpela od silne vročine. Azbestova prevleka se je od prehude vročine začela drobiti in v gondolo je uhajal zrak. Razen tega se jim je vrvica, s katero se je odpirala balonova zaklopka, zamotala v vrvje ter onemogočila reguliranje plinov. Letalca sta bila tako rekoč od ozračja zasužnjena. Šele okoli 5 popoldne se je začel plin v balonu shlajevati in zrakoplov je jel polagoma padati. Ob osmih je bil še 9 km visoko. Nato je hitrost padanja naraščala in okoli pol 11 ponoči sta mogla letalca v višini 5 km odpreti okna in kmalu sta srečno pristala v bližini Ober Gurla na Tirolskem, 2800 m nad morjem.

Ta prvi polet razen dragocenih izkušenj ni rodil posebnih znanstvenih rezultatov. Zato se je Piccard kmalu pripravil na drugi polet. Izboljšal je gondolo, vso je belo prevlekel, popravil zaklopko in se s tovarišem Cosynsom dvignil na drugo zračno pot. Tokrat sta dosegla višino 16.500 metrov. Zdaj je bila temperatura v gondoli razmeroma nizka, okoli 15 stopinj pod Celzijem. Startala sta v Zürichu v Švici in pristala v bližini Gardskega jezera v gornji Italiji. Tovariš Cosyns se je v avgustu leta 1934 še enkrat dvignil in dosegel višino 16 km, medtem ko se Piccard na čelu številnih učenjaških krogov pripravlja na nove, mnogo obetajoče polete. Doslej je edina njegova pozitivna zasluga zgraditev hermetično zaprte gondole. Ta iznajdba je dala pobudo sovjetom in Združenim državam, da so začeli z veliko vnemo graditi ne samo balone, marveč tudi stratosferična letala. Že dobro leto dni po Piccardovem poletu dne 30. septembra 1933 se je dvignila z letališča v Moskvi

sovjetska znanstvena ekspedicija

v kateri sta bila pod poveljstvom Prokopjeva, pilot Birnbaum in inženjer Godunov. Njihov balon je imel 25.000 m³ prostornine. Prevleka je bila iz impregniranega platna, ki so ga pri temperaturi 70 stopinj pod ničlo preizkusili z ultravijoličnimi žarki, da bi se prepričali, ali ne prepušča plinov. Opremljena je bila z zelo popolnimi instrumenti, kakor z meteorografi, variometri in pripravami za preiskovanje kozmičnih žarkov, imela je tudi oddajno in sprejemno radio postajo itd. Brezzračne cevi v gondoli za preizkuševanje zraka v raznih višinah upravljajo električne naprave same. Pritisk na majhen gumb stavi v gibanje kladvice, ki odpre cevko, da se napolni z zrakom. Nato miniaturni električni ogrevalec vršek cevke tako segreje, da se samogibno zacini in ujeti zrak ostane hermetično zaprt v cevi. Prekopjev je dosegel rekordno višino 19 km in je srečno pristal na bregu reke Volge blizu mesta Kolumne. Pogled iz balona je bil veličasten. Videli so približno milijon štirjaških kilometrov zemeljske površine in natanko razločili posamezne predmete pod seboj.

Drugi sovjetski balon Osoaviahimi I., na katerem so bili poveljnik Fedosjejenko, konstrukter Vasjenko in učenjak Usyskin, se je dvignil dne 30. januarja 1934 iz Kunceva pod Moskvo. V eni uri so dosegli višino 19 km in posadka je bila izborno razpoložena. Nad to višino se letalci izgubili radijsko zvezo z zemljo. V višini 19.5 km je balon začel pluti vodoravno. Da bi dosegli še večjo višino, so letalci pometali iz balona del prtljage in dosegli višino 20.5 km. Ko so vrgli še nekaj tovora iz balona, se je dvignil do višine 22 km. Ob 3 popoldne je začel balon padati. Da so hoteli v teh razmerah srečno pristati, bi bili morali letalci imeti več priprav pri roki. Te pa so bili na žalost že zdavnaj pometali na zemljo. Balon je zatorej s hitrostjo 15 m na sekundo padal in z veliko silo treščil na tla. Vsi trije letalci so bili na mestu mrtvi. Žalostna usoda tega balona je dovedla sovjetske učenjake s prof. Molčanovim na čelu do tega, da so sklenili skonstruirati avtomatične stratostate, ki naj bi pošiljali iz višav beležke po radijskih postajah. Taki avtomatični stratostati so dosegli rekordno višino 44 km. Sovjeti so nato napravili še dva poleta v stratosfero, leta 1935 so dosegli višino 17 km, prof. Verige pa leta 1935 višino 16 km. Sovjetski letalci poudarjajo velik pomen stratosferičnih poletov zlasti na vojaško-političnem polju.

Tudi Amerikanci visoko letajo

Za sovjeti so začeli na veliko organizirati stratosferične polete Združene države. Prvi poskusni let se je vršil leta 1933 v Čikagu. Poveljnik balona je bil častnik vojne mornarice Settle. Zaradi nekih okvar pri balonovi zaklopki pa se je ta prvi polet ponesrečil. Boljšo srečo je imel Settle na drugem poletu septembra meseca istega leta. Dvignil se je z letališča Century of Progress. Prevleka balona je bila iz svile, ki je bila z gumo impregnirana. Balon je imel 38 m širine in je bil opremljen z najmodernejšimi pripravami za proučevanje kozmičnih žarkov. Znanstveno stran tega poleta sta vodila učenjaka Comton in Millikan. V gondoli sta imela muhe, na katerih sta študirala vpliv kozmičnih žarkov. Balon je dosegel višino 19 km. Zelo skrbno je bil izdelan velikanski balon, s katerim sta se dvignila ameriška letalca major Kepner in kapetan Stevens. Balon, ki je imel 85.000 m³ prostornine, je stal 60.000 dolarjev in za njegovo prevleko so porabili 10.000 m² z gumo impregnirane svile. V prostorni gondoli so imeli kakih 50 raznih instrumentov, ki so jih bile podarile razne ameriške in evropske tvrdke. Za svojo bazo sta si izbrala kotlino pri Rapid City v državi Dakoti. V višini 18 km pa je balonova prevleka počila in balon je začel naglo padati. V višini 1500 m sta letalca pometala s padali svoje priprave, nato pa se še sama spustila na tla. Del apratov je ostal nepoškodovan, drugi del pa je bil uničen. Rešene beležke so zelo važne, zlasti opazovanja o delovanju kozmičnih žarkov.

Nemčija in Italija sta podpisali letalski sporazum. Italijanski zastopnik general de la Valle na berlinskem letališču.

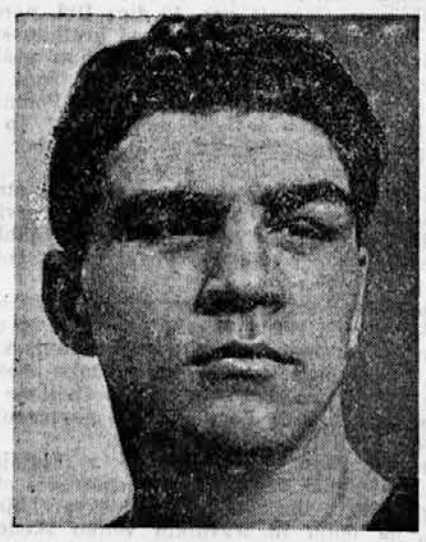

Max Schmeling, zmagovalec v boksu, je dospel domov v Nemčijo

Kako je nastala minuta molka

Že davno pred svetovno vojno je bil v anglosaškem svetu znan običaj slovesnega molka, s katerim hočejo potomci izkazati rajniku posebno čast. Po svetovni vojni so to posmrtno počastitev uvedli kot minuto molka v spomin padlih bojevnikov. Pravi avtor te primerne spominske počastitve je

belgijski kralj Albert

Zgodovina »trenutka molka« je naslednja. Takoj po sklenjenem miru se je belgijski kralj Albert z ženo vred odpravil v Združene države, da bi izkazal predsedniku hvaležnost Belgije za pomoč in sodelovanje Amerike v pravični belgijski zadevi. Na svojem potovanju po Severni Ameriki je kralj Albert sklenil obiskati in počastiti grob velikega Američana Jurija Washingtona, ki z ženo vred počiva na Mount Venonu. Predsednik Wilson mu je dal na razpolago svojo zasebno jahto, na kateri je kralj Albert odplul po reki Potomac proti severu.

Kralj Albert, kakor znano, ni bil nikoli prijatelj pompa in slovesnih govorov. Za vsako priložnost je imel v žepu pripravljen osnutek govora, ki se je odlikoval po izredni kratkoči. Misel, za katero bi drugi potrebovali Bog ve koliko časa in fraz, je on povedal z nekaterimi besedami. Pravijo, da je v času svojega bivanja v Ameriki v nekaterih tednih govoril več, kako v vsem svojem prejšnjem življenju, kajti v vsakem večjem mestu so mu priredili slovesen sprejem in ga mučili z dolgimi nagovori. Ker je moral glasom uradnega programa na grobu Jurija Washingtona imeti slovesen govor, si je tega v kratkih potezah sestavil spotoma na predsednikovi jahti. Ko ga je napisal, je listič zložil in ga vtaknil v gornji žep vojaškega suknjiča, katerega je na svojem potovanju ves čas imel na sebi.

Jahta je prispela do namembnega mesta in kralj Albert se je po programu odpravil na grob Jurija Washingtona in njegove žene. Stopil je pred grob in dvignil roko k gumbu na gornjem žepu vojaškega suknjiča, da bi potegnil iz njega sestavljeni spisek. Trenutek nato

pa se mu je roka povesila

in za nekaj časa negibno obvisela ob telesu. Kralj se je zravnal in stal nekoliko hipov nepremično kakor kip pred zbrano množico.

Vsi so razumeli njegovo vzvišeno misel. Kralj je dal ljudem vedeti, da je v tako slovesnem trenutku, ko je treba izkazati čast velikemu rajniku, najprimerneje molčati. Amerikansko časopisje je kraljevo kretnjo z nenavadno naglico razširilo po vsej Ameriki in od tam se je v kratkem ta navada preselila na evropski kontinent.

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto ogliče, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

51

Nahajamo se vrh hriba, s katerega so Druzi pred nekaj meseci v gostih vrstah naskakovali naš tabor...

Amesifre je bolj na severu in preveč na desno. O tem ni nobenega spora. Koliko napora smo naredili zastonj! Vendar nam zemljevid dokazuje, da smo dobro migali in da smo se približali meji na 20 km. Prav na meji, toda na drugi strani proti jugu leži vas El Umtaje.

Odločili smo se, da pojdemo tja. Prepričani smo, da se tam nahaja angleška vojna postaja z izvidniškim častnikom, kateremu se bomo vdali. Angleži še niso nikdar izročili francoski oblasti vojnih beguncev, ki niso Francozi.

Moramo priti do železniške proge, ki leži 5 km od meje, svetilnik v Bosrahu pa nam bo za kažipot.

Tedaj nismo vedeli, da je zemljevid napačen, kar se tiče omenjene vasi. Ali pa je bil narejen še preden so končnoveljavno določili mejo. El Umtaje je res bil na meji, toda še na francoskem ozemlju.

Odprli smo svoje torbe in začeli jesti. Skrivali se bomo, kakor smo se odločili, dokler ne pade noč.

Sonce je bilo že vzšlo in od povsod so na polje prihajali kmetje, ki so orali zemljo s svojimi lesenimi plugi, katere so vlekli mršavi, dolgonogi voli. Kamenje nas je skrivalo samo z ene strani. Ker pa je bilo kmetov zmeraj več, smo tudi mi začeli postajati polagoma nemirni. Vsa polja okoli nas so oživela.

Nismo mogli več ostati tam. Pred nami so se dvigale neke vzpetine, ki so nam obetale boljše zavetišče. Plezali smo tja, s svojimi bidoni in puško. Tam je bila votlina, ki nam je nudila dobro skrivališče. V njej smo se utaborili za ves dan.

Prijetno nam je bilo, zato smo se nehali prepirati. Uživali smo svežino svojega novega zavetišča, ki nas je varovalo sončne pripeke. Dobro smo se naspali in najedli. Izčrpali smo vso svojo zalogo hrane in se nismo brigali, kaj bo jutri, ker smo upali, da se bomo po nočnem pohodu lahko založili s hrano v El Umtaju.

Razgovarjali smo se celo, s čim se bomo bavili, ko pridemo čez mejo. Harvey je navdušeno hvalil angleško poizvedovalno službo. Človek dobi hitro kamelo, ne spi v šotoru, marveč v vojašnici. Poizvedovalci so neke vrste policija in žive zelo udobno. Najboljše bi bilo, da bi stopili v to četo in da bi služili tako dolgo, dokler ne prištedimo dovolj denarja, da bi se lahko vrnili domov.

Spušča se noč, postaje spet izmenjavajo svoja svetlobna znamenja. Iščemo spet, kje je svetilnik v Bosrahu. Ko ga najdemo, krenemo na pot in jo uberemo malce desno od svetilnika.

Nekaj časa gre vse kakor po maslu, čeprav se težko prebijemo med hribi in dolinami po kamenitem ozemlju. Tovariši nikakor nočejo, da bi hodili, kakor želim jaz. Neprenehoma se vzpenjamo čez ograje majhnih polj, ki so posejana z žitom. Pasji laež nas opozarja, da se v loku izognemu na daleč vsaki vasi. Nebo je pokrito s tenko meglico, tema je pa kakor v rogu.

Višina nam skriva Bosrah. Ko spet zagledamo svetilnik, ne vemo, ali je pravi ali ne. Harvey spet trdi, da moramo kreniti bolj na desno.

Stopamo že celi dve uri in bi že morali priti do železniške proge. Venomer mislimo, da jo bomo zdaj pa zdaj zagledali. Hodimo in hodimo, a proge ni nikjer. Kam se je neki skrila, za vraga? Vsak čas se nam zdi, da vidimo železniški nasip, ko pa pridemo tja, je to nekak obronek. Moj Bog, si mislim, morali smo jo prekoračiti že pred dvema urama.

Nimamo več živeža. Hodimo brez prestanka. Toda o železnici ni nikjer sledu. Harvey mi začenja očitati, da sem izgubil orijentacijo.

Harvey je bil neznosen in bi se lahko razjezil. Žal mi je bilo, da nisem vzel s seboj puške. Prepričan sem bil, da bi družbo pustil in krenil sam po svoji poti. Vse to prerekanje me je utrudilo, čutil sem, da se bo naš podvig slabo končal.

Toda Harvey je nosil edino karabinko, s katero smo razpolagali. Zato bi ne bilo niti malo previdno, če bi šel brez orožja po tem kraju, kjer vse vrvi od razbojnikov in kjer je vsaka vas utrjena ter zelo problematično razpoložena do tujcev. Vrhu tega mi je bilo žal obeh Fritzov, ki sta bila tudi zelo nezadovoljna in vznemirjena.

Luč, o kateri smo mislili, da prihaja iz Bosraha, je prihajala v resnici od neke male postaje na levo od Bosraha, ki ni bila zaznamovana na zemljevidu.

Bosrah je namreč zdaj ustavil svoje signale. V strahu smo preklinjali in si prizadevali, da bi našli progo. Zastonj.

Ko smo se vzpeli na neki breg ter se spustili po obronku navzdol, smo nenadno zagledali Bosrah. Svetilnik se je izzivalno svetil.

Dobri Bog! Povsod bi bili rajši, samo tukaj ne, pa smo prišli, kakor nalašč, prav sem. Bosrah! Stali smo nekaj minut molče, potem pa smo krenili na desno, da bi ga obšli. Zdaj smo vsaj vedeli točno, kje smo. Od Bosraha vodi košček železniške proge od glavne črte, ki gre na zapad. Če presekamo progo poprek, bomo šli v pravi smeri. Meja je pa komaj pet kilometrov daleč.

»Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12. Mesečna naročnina 12 Din, za inozemstvo 25 Din. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III. Telefon 2994 in 2996. Uprava: Kopitarjeva 6. Telefon 2992. Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: K. Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Jože Košiček.